

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Ключові слова: міжнародні відносини України, виклики для України, воєнний стан, ЄС, НАТО.

Науковий керівник: асистент кафедри міжнародного та європейського Національного університету «Одеська юридична академія» Бугаєць Альона Сергіївна.

Ландейс Альберт Олександрович

здобувач 1-го курсу магістратури

факультету цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМАТИКА ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ

Україна як сучасна західна країна обрала шлях, що до вступу в Європейський Союз. Після Революції Гідності у 2014 році, курс на євроінтеграцію став одним з головних пріоритетів України. Цей шлях веде до суттєвих змін у всіх сферах життя від економічного до суспільного розвитку, побудови демократичної правової держави. Основною метою в цьому напрямку є створення необхідних передумов для вступу України до Європейського Союзу. У контексті європейської інтеграції перед Україною стоїть низка викликів, які загострилися в умовах війни з Російською Федерацією, що триває з 2014 року, а особливо з початком повномасштабного вторгнення у 2022 році. Це викликало об'ємне коло проблем з якими стикається Україна, тому слід детально розглянути політичні аспекти вступу України до Європейського Союзу, зокрема виклики зовнішньополітичних відносин України, складності у виконанні політичних критеріїв членства, а також правові питання, пов'язані з інтеграцією до ЄС.

Одним з ключових чинників які впливають на шанс вступу України до ЄС, це зовнішньополітичні відносини з кожною країною окремо, та загалом з урядом ЄС. Поштовхом для політичного обговорення вступу України до ЄС стало двостороннє підписання Україною з одного боку та ЄС з іншого Угода про

асоціацію між Україною та Європейським Союзом у якому закріплено, що політичний діалог між сторонами має розвиватися і посилюватися у всіх сферах, що становлять спільний інтерес. Це сприятиме поступовому зближенню з питань зовнішньої політики та безпеки, що дозволить Україні дедалі більше інтегруватися в Європейський простір безпеки.

Україна отримала значну політичну та дипломатичну підтримку з боку багатьох країн Європейського Союзу після початку війни. Втручання РФ в Україну стало значним поштовхом в переговорах у внутрішньо і зовнішньо політичному полі. Так у лютому 2022 року Україна подала заявку на вступ до ЄС, а вже в червні 2022 року отримала статус країни-кандидата. Європейський Союз приймає нових членів через процес Розширення, коли країни-кандидати виконують визначені політичні та економічні вимоги. Цей процес стимулює проведення демократичних та економічних реформ у державах, які прагнуть вступити до ЄС, і сприяє посиленню стабільності та процвітання на європейському континенті. Це свідчить про загально погоджену думку уряду ЄС, що Україна повинна стати країною членом ЄС. Через військову агресію ЄС прискорив процес євроінтеграції, завершивши багаторічні перемовини з цього приводу. Партнерство між ЄС та Україною ґрунтується на спільних цінностях, таких як демократія, верховенство права, поваги до міжнародних норм та прав людини. Від моменту здобуття Україною незалежності, Європейський Союз виступає на підтримку свого стратегічного партнера, допомагаючи забезпечити стабільне, успішне та демократичне майбутнє для її громадян. ЄС рішуче засуджує незаконну та необґрунтовану агресію Росії проти України та твердо підтримуємо її незалежність, суверенітет і територіальну цілісність у міжнародно визнаних кордонах. ЄС продовжуватиме надавати підтримку Україні та її народу стільки, скільки буде необхідно, про що заявляє Представництво ЄС в Україні [1].

Для самого ЄС прийняття України до свого складу також є важливим викликом водночас. Європейський Союз стикається з необхідністю адаптувати свої внутрішні механізми та інституції до нової реальності, яка виникає з потенційним розширенням. Додаткові фінансові витрати на підтримку України, а

також питання гарантування безпеки та стабільності в регіоні залишаються актуальними [2, с. 148].

Також важливими є і відносини між Україною та кожним членом країною ЄС оскільки вони повинні погодитись на вступ України до ЄС. Так особливу увагу на себе звертають країни сусіди України, оскільки саме вони мають спільні інтереси та спільне минуле, що може викликати певні суперечки. Одним із головних партнерів України у цьому процесі є Польща, яка вже тривалий час відіграє провідну роль у захисті українських інтересів на європейському рівні. Відносини між Україною та Польщею мають стратегічний характер і є ключовими у процесі євроінтеграції. Польща не лише активно підтримує українську дипломатію, а й є однією з перших країн, які виступили за надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС. Під час кризових моментів, таких як початок вторгнення, польський уряд мобілізував зусилля для створення коаліцій серед інших європейських країн, що сприяло швидкому прийняттю важливих рішень на користь України на міжнародній арені. Варто зазначити, що Польща виступає за пришвидшення процесу вступу України в ЄС, розглядаючи це як ключову складову регіональної безпеки. Однак є і певні протиріччя, що можуть ускладнити перемовини з Польщею. Так Польща дуже акцентує питання консенсусу, щодо волинської трагедії, через неузгодженість цього питання виникають певні труднощі в переговорній позиції [3].

Для того, щоб стати членом ЄС, необхідна згода всіх країн-учасниць. Деякі політики в Європейському Союзі висловлюють сумніви щодо ймовірності членства України. Для приєднання до Євросоюзу країна-кандидат повинна відповідати політичним та економічним критеріям, відомим як Копенгагенські критерії, які були встановлені на саміті в Копенгагені в 1993 році. Ці критерії передбачають наявність демократичного уряду, що поважає верховенство права та основні права і свободи. Згідно з Маастрихтським договором, всі діючі країни-члени, а також Європарламент, мають погодитися на будь-яке розширення. Процес вступу до ЄС складається з кількох етапів: підписання Угоди про асоціацію, включення до офіційної програми розширення ЄС, подання заявки на

вступ, отримання статусу кандидата на членство в ЄС. Історичне рішення про відкриття переговорів щодо членства з Україною є визнанням значного прогресу у адаптації українського законодавства до стандартів ЄС, а також підтвердженням підтримки України в її євроінтеграційних прагненнях [4].

Угода про асоціацію, що набула чинності у вересні 2017 року, є ключовим елементом європейської інтеграції України. Основною метою угоди є адаптація законодавства України до стандартів ЄС, що включає в себе політичні, економічні та соціальні реформи. Важливою складовою цих реформ є імплементація норм і правил, встановлених ЄС, які, за своєю суттю, мають сприяти стабільності та розвитку країни. На початок 2024 року виконання зобов'язань за цією угодою становить 77%, охоплюючи основні галузі економіки. Для оцінки стану імплементації європейського законодавства в Україні було проведено селф-скринінг, в ході якого проаналізовано близько 28 тисяч нормативно-правових актів. Це дозволило визначити, які з них вже імplementовано, а які ще потребують адаптації.

В умовах збройної агресії з боку Росії Україна не тільки зберігає свої зобов'язання перед громадянами, але й продовжує імплементацію законодавства ЄС, ми виконуємо рекомендації Європейської Комісії 17 червня 2022 року. Європейська Комісія висунула Україні сім ключових рекомендацій, спрямованих на вдосконалення реформ. Серед них: реформа судової системи, зміни в правилах надання аудіовізуальних медіа-послуг, реформа Конституційного Суду, заходи протидії корупції, боротьба зі шахрайством та відмиванням коштів, впровадження антиолігархічного законодавства. Протягом 2023 року Україна і ЄС активно співпрацювали на різних рівнях, що сприяло продуктивному обміну досвідом та отриманню допомоги з боку ЄС для реалізації запланованих реформ. Прогрес у виконанні Угоди про асоціацію збільшився на 5% у 2023 році. Проте, незважаючи на загальний прогрес, відзначається значна нерівномірність у виконанні реформ у різних сферах. Найбільший прогрес було досягнуто в таких сферах, як інтелектуальна власність (98%), статистика та обмін інформацією (96%), гуманітарна політика (94%) та освіта (94%). Водночас у сферах фінансового

співробітництва та боротьби з шахрайством відзначається лише 24% прогресу. Прискоренню прогресу у сфері захисту інтелектуальної власності сприяло прийняття Закону України, що покращує захист прав інтелектуальної власності. В 2023 році продовжувалися зусилля щодо адаптації національної статистичної практики до стандартів ЄС. Кабінетом Міністрів було затверджено Державну цільову національно-культурну програму «Єдність у розмаїтті» до 2034 року, що також сприяє адаптації законодавства у сфері гуманітарної політики [5].

Таким чином, навіть у складних умовах війни, Україна продовжує рухатися в напрямку європейської інтеграції та наближається до вступу в Європейський Союз. Хоча виклики, пов'язані з зовнішньою політикою та виконанням критеріїв членства, які ускладнюються збройною агресією з боку РФ залишаються актуальними, прогрес у впровадженні реформ та підтримка з боку ЄС свідчать про те, що Україна має всі шанси стати повноправним членом ЄС у майбутньому. Цей процес є не лише викликом для самої України, але й для Європейського Союзу, що полягає в адаптуванні своїх механізмів до нових реалій, що виникають внаслідок прийняття країни, яка знаходиться в стані війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Яковюк І. В., Білоусов Є. М. Національна безпека України в умовах нових викликів європейській та євроатлантичній солідарності : монографія. Харків : «ФОРМ Рубан В.В.», 2022. 148 с.

2. Політичні відносини між Україною та Польщею. Посольство України в Республіці Польща. URL : <https://poland.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/228-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinojutapolysheju>

3. Журавльова І. О. Україна і Копенгагенські критерії інтеграції до ЄС. URL : [https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11332/1/Guravlyova 349-354.pdf](https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11332/1/Guravlyova%20349-354.pdf)

4. Шибаєва Н., Бабан Т. Прогрес України на шляху гармонізації нормативно-правового забезпечення економічної діяльності із законодавством ЄС. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток бізнесу в контексті*

європейської інтеграції: глобальні виклики, стратегічні пріоритети, реалії та перспективи». 2024. С. 160-162.

Ключові слова: Європейський Союз, Угода про асоціацію з ЄС, Євроінтеграція, міжнародні відносини, статус кандидата в члени ЄС, міжнародні відносини з Польщею, реформи законодавства, Копенгагенські критерії, збройна агресія РФ.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Мануїлова Катерина Вікторівна.

Потелещенко Крістіна Анатоліївна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

АДАПТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Адаптація конституційного законодавства України до права Європейського Союзу є важливим етапом на шляху європейської інтеграції держави. Цей процес відображає прагнення України до політичної та економічної інтеграції з Європейським Союзом (ЄС) та необхідність приведення внутрішнього правового порядку у відповідність із правовими нормами ЄС. У цьому контексті виникають питання щодо впровадження принципів європейського права у національну правову систему, узгодження основних засад державного управління та забезпечення прав і свобод громадян на основі європейських стандартів.

Україна тривалий час прагнула налагодити тісніші відносини з Європейським Союзом, що стало одним із ключових завдань зовнішньої політики країни після здобуття незалежності в 1991 році. Підписання Угоди про

Завальнюк Анастасія Миколаївна	
ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	407
Красюн Анастасія Сергіївна	
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	410
Ландейс Альберт Олександрович	
ПРОБЛЕМАТИКА ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ.....	413
Потелешенко Крістіна Анатоліївна	
АДАПТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	418
Удод Вікторія Володимирівна	
ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	423
СЕКЦІЯ № 14. ПРАВО ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	429
Дехніч Анастасія Вікторівна	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	429
Думініка Марія Олександрівна та Рацун Ангеліна Анатоліївна	
ПРАВО НА ПРИТУЛОК ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	433
Елісашвілі Ілля Володимирович	
ЄДИНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК УНІКАЛЬНА ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ.....	436
Ігнатюк Аліка Альбертівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СОЮЗІ.....	439
Карасені Олександра Василівна	
СУЧАСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ОСНОВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	443
Котелевська Валерія Русланівна	
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	446
Латиш Яна Вадимівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ФОРМУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	449
Леснякова Вікторія Олександрівна	
РОЛЬ ЄС У ПОДОЛАННІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	452
Лук'янчук Катерина Петрівна	